

Jan Říha ČESKÉ OVOCE

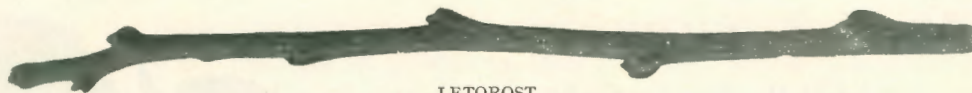
SLÍVY

Čís. 46.

ALTHANOVA RENKLOTA

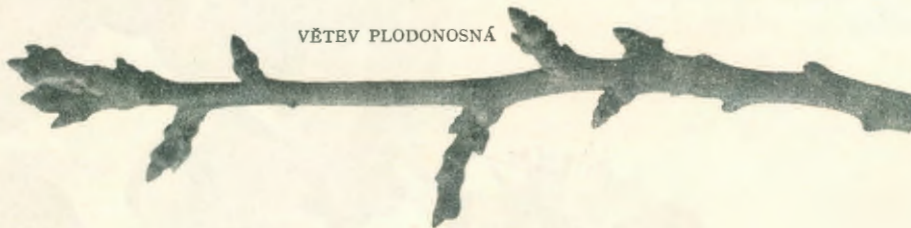
Althann's Reine-Claude – Reine-Claude comte d'Althann

LETOROST

VĚTEV PLODONOSNÁ

ALTHANOVA RENKLOTA*)

Konečně také jedna zaručeně vlastní česká renklota, kterou i cizina velice chválí a řadí do svých nejpřehlednějších výběrů.

Domovem jejím jest krásné údolí Svojšické, pravý to ráj pro pěstování ovocných stromů, položené mezi Kolínem a Kouřimí, kdež asi v první polovici devatenáctého století se podařilo tamějšímu zahradníku velkostatku hraběte M. J. Althana, J. Procházce, vypěstovati ji z pecky; pojmenoval ji podle majetníka velkostatku „Althanova renklota“, kteréž jméno přijala i cizina za vlastní. Zásahu o rozšíření této vzácné renkloty přičísti lze svob. pánu z Trauttenbergu, velikému příznivci ovocnictví, který ji na všechny strany, i do dálné ciziny rozšířil. Svého času byly vysloveny výtky, proč ji nejmenujeme „Svojšickou renklotou“. Výtky ty se nedaly odůvodniti a pak nikdo nemá práva měniti jméno, které jí dal pěstitel. Mohla by se potom tímž právem nazývati „Procházkovou renklotou“; nač ale přidělovati zbytečných jmen, když přece nutno původní jméno, jež by ovšem zůstalo, připojovat vždy k novému. Ostatně i široká cizina přijala toto jméno a všude se nazývá „Althanova“.

U nás se velice rozšířila a všude zdomácněla, chválí si ji každý; ostatně ona chválí sama sebe nejlépe svými krásnými a výbornými plody, takže by neměla chyběti v žádném sadě, ani v domácí zahradě.

Zprávy z ciziny zní různě; většina hlasů ji velice chválí a staví ji po bok „Zelené renklotě“, doporučujíc ji všude, kde se „Zelená“ dobře nedaří, a jen málo zpráv vyslovuje se proti, označujíc ji za zbytečnou. Příčinou toho nemůže býti nic jiného, než že dotyčný zpravodaj neměl odrůdy pravé aneb ji pozoroval v půdě, kde vůbec žádná lepší renklota se nemůže dařiti.

Na půdu nečiní zvláštních nároků a daří se jako jiné slívy a renkloty nejlépe tam, kde se pod nimi půda vzdělává a hnojí, na příklad v polních sadech a stromořadích. Jen v suchých, hubených půdách se nedaří tak jako jiné, plody zůstanou drobné a nedozrálé, spadnou.

Mají-li se sázeti vysoké neb nízké stromy, rozhoduje jen místo, kde mají růsti, v polních sadech vysoké, v domácích zahradách raději nízké; beztak stávají se během let z nízkých stromů vysoké.

*) Pod obrazem chybně renklota.

Šlechtí se na jakoukoliv podložku, na všech vzrůstají zdravě a pěkně rychle vzhůru, tvoří silné, rovné kmeny a rozvětvují se v libovolné výšce v mohutné, vysoké koruny, mnohem větší obyčejných švestek, spodní větve se později rozkládají a slabší se až skláňejí. Ploditi začínají velice brzo, i při nejbujnějším vzrůstu již ve školce; plodnost dodržuje, není nikdy nadprlišná, velmi avšak hojná, jeden rok více, druhý méně, velice zřídka vynechá nadobro.

Letorosty narůstají dlouhé a silné, ke konci mírně slábnou, jsou lysé a jen pod sklem jest viděti, že jsou přece velice jemně chloupkaté, málo se lesknou, barvy jsou fialové, ve stínu zelenavé, jemné vyvstalé tečky jsou u spodu letorostu více shluklé, široce šedě vroubené, takže až splývají a tvoří jakousi stříbřitou mramorovanou blánu.

Zcela malá, široce kuželovitá, tupě zakončená oka mívají vedle sebe i maličká květní poupata, přiléhají, mají šupiny hnědé, dílem šedě vroubené a jsou na patkách vysokých, baňatých a žebérkatých; žeběrka patek hořejších se táhnou hluboko dolů a letorost jemně hranatější.

O něco větší květní špičaté vejčité poupata mají taktéž šupiny hnědé a šedě obroubené, jsou po letorostech vedle ok roztroušena a shluklá na krátkých, přeslenovitých větévkách. (Viz obraz.)

Největší listy bývají na spodní části letorostu, ostatní jsou menší, až maličké, asi 90 mm dlouhé, 55 mm široké, ploše rozložené, eliptické, na obě strany stejně zúžené, tmavě zelené, málo se lesknou a jsou zespod podél nervu hojně ochmýřeny, mají kraje pěkně dvojmo zoubkované, řapíky asi 25 mm dlouhé, na sluneční straně zarudlé, velmi jemně chloupkaté, žlázy na nich zcela malé a hned pod čepelí listu.

Listy dřeva plodonosného jsou stejného tvaru, ale mnohem menší.

Stromy kvetou vždy velice hojně a v té době netrpí příliš pozdními mrazy. Jednotlivé květy jsou asi 28 mm široké, sestaveny z plátků okrouhlých a lžičkovitých tak, že se dostihují vzájemně. (Viz obraz.)

Přiložený barevný obraz, zhotovený podle větve z Chlumce n. Cidl., znázorňuje dokonale velikost, barvu i tvar plodu. Větev byla vzata se stromu plody obaleného, takže plody byly menší a váha kolísala mezi 38—52 g, při menší úrodě jsou o hodně větší a není zvláštností, jsou-li až 70 g těžké. Výška rovná se téměř šířce, takže se podobají z obou konců mírně stlačeným koulím. Zcela mělký, od stopek se táhnoucí žlábek dělí plody po jedné straně na dvě, téměř stejné polovice a končí se na mírně skoseném temeni v maličké jamce rzivou, ze středu posunutou jízvou, jednotlivě táhne se žlábek přes téměř až na druhou stranu.

Hladké, zelenavé a porezavělé, 15—18 mm dlouhé stopky vězí v mělkých, také však i v úzkých, hlubokých jamkách.

Jemně modravě ojíňená slupka se lehko stahuje a jest kyselá, barvy pěkně modravě červenavé, na sluneční straně až tmavě rudé, kdežto ve stínu prokvétá žlutavě zeleně. Plně zastíněné plody bývají jen jaksi modročerveně nadechlé, nanejvýše po jedné straně červenavě natečkové; zlatité, zcela zřetelné tečky pokrývají čteně celé plody a bývají na sluneční straně vroubeny modročerveně, sem tam stříknuta bývá jemnější, také však i hrubší rez.

Dužnina má barvu zlatě žlutou, u plodů ve stínu vyrostlých zelenavě žlutou, jest měkká, přece však dosti tuhá, velmi jemná, plna šťávy; chuť má velmi libou, čistě kořenitě sladkou, výbornou, upomínající na „Zelené renkloty“.

Pecky úplně pouštějí a nevyplňují ani zcela své dutiny. Jich velikost a tvar znázorňuje černý obraz. První plody začínají uzrávati kolem 15. srpna, většinou mezi 20.—25. srpna a zrají pak nenáhle na stromech až i tři neděle. V deštivém počasí pukají také, ne však v té míře, jako „Zelené“. Vosy a jiný hmyz po nich velice slídí a mnoho plodů nadobro vyssávají a zkazí.

K jídlu jest pravou pochoutkou, v kuchyni dá se všelijak upotřebiti, avšak k zaváření jest „Zelená“ přece jen lepší. K prodeji na trhu jest velice vábivá a dobře se prodává. K zaslání nutno ji sčesati o nějaký den dříve než zplna uzraje.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji chovají ji pod jménem „Královská Althanova“ čís. 105.

Popisy lze nalézt: „Moravské Ovoce“ čís. 97, Slíva Althanova: „Listy Pomologické“ 1894; „Handbuch der Obstk.“ čís. 253 a „Deutsche Obstbauzeitung“ 1913, str. 88, Althann's Reineclaude, Thomas, str. 158, Reine-Claude d'Althan; E. Jankowski „Sad i ogród owocowy“, str. 367, Althana. Dále se jí přikládají vedlejší jména: Althann's Rote Reine-Claude, Count Althann's Gage, Graf Althann's Reine-Claude, Reine-Claude Comte d'Althan, R.-Cl. de Comte Hathem, R.-Cl. du Comte Hathem, R.-Cl. du Comte Hethan, R.-Cl. Rouge Comte Althan.

ALTHANOVA RENCLOTA – *Althann's Reine-Claude.* – *Reine-Claude comte d'Althan.*